

„A természet úgy kell a gyerekeknek, mint egy falat kenyér.”

Herbert Renz-Polster

A természet megteremti annak lehetőségét, hogy játszva tanuljanak. S itt tehetnek szert olyan pszichológiai erényekre is, amelyek elengedhetetlenek a felnőtt világban való sikeres működéshez: a türelemre és a kitartásra, a tudatos, éber figyelemre, a bizalomra és az együttérzésre.

„Semmi nem működik előre meghatározott módon, nem lehet mindent egyedül felfedezni, semmi sem egyforma, nincs két levél vagy két ág, amelyek szakasztott másai lennének egymásnak, és minden alkalmas valamire, csak rá kell jönni, mire – írja Gerald Hüth er. – Mindenütt lehet találni valamit, ami nő, ami él, ami egyedi. Ha senki nem jön, hogy mindent elmagyarázzon neki vagy más módon megzavarja, akkor a gyerek előbb-utóbb belefeledkezik abba, amit csinál, és teljes odaadással épít egy gátat a patakra, figyeli a hangyákat, amint a levéltetveket fejik, pincebogarakat keres a kövek alatt, és pitypangot szed a réten, hogy aztán szertesét fújja az apró, ejtőernyős magokat. Ha a szülők látni akarják, hogy néz ki a gyerekük, amikor egyszerűen csak boldog, akkor ilyenkor vegyék szemügyre...”

A természet tiszteletét is csak **tevékenységeken keresztül** lehet megtanulni, mint mindent, még ebben a korban. A gyermek részt kell, hogy vegyen a folyamatban, amelyben megismeri az őt körülvevő természetet. Közben, persze **elmondhatod neki** az olyan érdekes információkat, hogy pl. a földben rengeteg élőlény van, amiket nem is látni szabad szemmel, s hogy az almacsutkából ők készítenek táplálékot a növényeknek – de ezek másodlagosak maradnak a **tapasztalással** szemben. A lényeg, hogy megfogja, megszagolja, érzékszerveit bevonva tapasztalja meg a természetet és a természet munkáját, gyümölcseit. Hogy **élvezze** a természetjárást, a föld túrását, a növényekről való gondoskodást.

Ha kisgyerek van a családban, magunk is tapasztalhatjuk, micsoda élvezettel veti bele magát a természet „játékaiba”: leveleket gyűjt, pocsolyában játszik, pillangókat kerget, bogarakat tanulmányoz. Az emberben veleszületett érdeklődés van az élő környezet, a növények és állatok megismerése iránt.

A természetben igazán „jelen lehetnek” a gyerekek, vagyis minden érzékszervük közvetlen ingereket kap. Láthatják a különböző színű virágokat, tapinthatják a bársonyos szirmaikat, hallhatják a madarak csivitelését, a méhecskék zümmögését és megszagolhatják a virágok, gyógynövények illatát, és ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek testi érzetein keresztül kapcsolódjanak a természethez. Tapasztalatokat gyűjthetnek állatokról, növényekről, természeti jelenségekről, az időjárás változásáról, a természet újjászületéséről. A gyermekek nyitottak a világ megismerésére, melyet tevékenységeken keresztül fedeznek fel. Kíváncsiságuk szinte kielégíthetetlen. Lényeges, hogy ezek a tapasztalások élményszerűek és játékosak legyenek. Az élőlényekhez való pozitív viszonyulást, az állatokról való gondoskodást, azok védelmét már kisgyermekkorban megalapozhatjuk. A természet szépségére, harmóniájára való fogékonyság kialakítása szintén ekkor történik.

A tavasz az újjászületés évszaka. Gyönyörködhetünk a bennünket körülvevő környezet egyre jobban színesedő világában. Ébred a természet, rügyeznek, majd virágba borulnak a gyümölcsfák, nyílnak a virágok. Tavasszal a vízpart békák brekegésétől, az erdő és mező madarak csivitelésétől hangos. Visszatérnek a költöző madaraink és kezdetét veszi a fészeképítés. A fű is dúsabb, zöldebb lesz. Megjelennek a katicák, hangyák, bodobácsok.

Hatalmas játszódvarunk rengeteg megfigyelésre és tevékenységre ad lehetőséget. Minden, ami él és mozog figyelemfelkeltő a gyermekek számára. Közelről, akár nagyítóval figyelhetik meg a növények között mozgó kis bogarakat, gilisztákat, sőt a fűszálról kezükre mászó katicát is elröptethetik. Általában a gyerekek minden iránt érdeklődnek, ami állatokkal kapcsolatos. Szívesen nézegetnek állatos képeskönyveket, hallgatnak róluk szóló meséket, mondókákat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, sőt testi közelségbe is szívesen kerülnek velük. A legbátrabbak akár a bodobácsot vagy a csigát is a kezükbe veszik.

Rossz idő esetén a természetet a csoportszobába is be lehet „csempészni”. Az esős időben megjelenő csigák megfigyelése szobában is történhet. Érdeklődve nézik ilyenkor a csiga mozgását az üveglapon, beszélgetünk az állat tulajdonságairól és dalocskákat énekelve hívogatjuk. /Csigá-bigá, gyere ki, Lassan jár a csiga-bigá... ./

A csoportszobában „zöld sarok” kialakításával a növények fejlődésének megfigyelésére is lehetőségük van. Fűvet, babot, borsót ültetünk, majd közösen gondoskodunk az öntözéséről igényüknek megfelelően. Figyelemmel kísérjük a növekedésüket. A csíráztatás különösen elbűvöli a gyermekeket, hiszen szemmel látható, követhető a változás, ahogyan a kicsi magokból megjelenik a csíra és napról-napra növekszik az új kis növény, és egyre nagyobbak lesznek a levelek.

Az udvaron lévő magaságyásokba pedig hamarosan virágpalántákat ültetnek a szorgos kis gyermekek.

A tavasz beköszöntével végre több időt tölthetünk a szabadban. A kerti örömek mellett a kerti munkák ideje is megérkezett, végig kell tehát gondolnunk teendőinket, amibe vonjuk be gyermekeinket is. A kertészkedés a gyerekekkel egészséges időtöltés, ami egyben hasznos is, hiszen remek ismeretszerzési lehetőséget is nyújt. Nagy örömet jelent a kicsiknek, ha saját maguk is gondozhatnak növényeket, és saját kezűleg szüretelhetik a friss, gyümölcsöt, zöldséget. Családi házaknál egyszerűbb kialakítani veteményeskertet, ahová a gyerekek elültethetik a különféle magokat, hagymákat. A kicsik napról napra megfigyelhetik a fejlődést, ahogy a kis csírából finom termést érlelő növény lesz. Ezeket a tevékenységeket, megfigyeléseket azonban nemcsak kerttel rendelkező családok tehetik meg, hanem lakásban is bárki kialakíthat a növények, virágok ültetéséhez igényeiknek megfelelő helyet.

Töltsünk minél több időt a szabadban, hogy legyen lehetőségük rácsodálkozni a természet szépségeire. Túrák tervezésénél vegyük figyelembe a gyerekek életkorát, egyéni sajátosságokat. A kirándulások alkalmával, parkokban sétálva vagy a játszótérre készülve se felejtsük otthon a nagyítót, amivel kis felfedezőink kedvükre vizsgálódhatnak. Ilyenkor kérdések fogalmazódhatnak meg bennük, meséljük sokat a természet csodáiról, és mindig beszéljük meg az együtt látott élményeket, azonban, ha önfeledt játék bontakozik ki a természetben, azt ne zavarjuk meg tudományos magyarázatokkal.

Ahogy jól érzi magát egy gyerek, elkezd érdeklődni, és ahogy elkezd érdeklődni, elkezd kérdezni is, és amikor ő kérdez, az sokkal jobb, mintha mi magunktól ontanánk rá az információkat, engedjük, hogy az ő kis érdeklődése kibontakozzon. Siettetés nélkül segítsük őket, és kíváncsiságukat, figyelmüket, kitartásukat támogassuk.

Élményekben gazdag kirándulásokat kívánnak a Karácsony György Utcai Tagintézmény kisgyermeknevelői!